

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **Z.Š.**
bytem XXX

proti

žalované: **Česká advokátní komora**
sídlem Národní 118/16, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dne 30. května 2025, č. j.: 10.04-000048/25-0002, č. j.: 10.04-000049/25-0002, a č. j.: 10.04-000050/25-0003

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

Žalobkyně napadla shora uvedená správní rozhodnutí, kterými jí nebyl určen advokát k poskytnutí právní služby za úplatu podle ust. § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“).

Odůvodnění všech třech správních aktů je právně totožné, rozhodnuto bylo zamítavě, neboť žalobkyně v žádosti neuvedla jména dvou oslovených advokátů, kteří jí odmítli poskytnout právní službu, čímž neosvědčila podmínky podle ust. § 18 odst. 2 zákona o advokacii. Dále je rozebrána krátkost času pro podání příslušného procesního úkonu.

Žalobkyně se domáhala zrušení napadených rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V poměrně obsáhlé žalobě nejprve rekapituluje správní řízení, o jeho průběhu není mezi účastníky sporu. Namítá, že zaslala vyplněný formulář žádosti, žalovaná podle jejího názoru nereagovala na přílohy k žádosti. Výrok považuje za rozporný, neboť odkazuje na ust. § 18c zákona o advokacii, který se týká bezplatné právní služby, proto je považuje za nicotné. Dále namítá, že i po novele zákona o advokacii je otázkou, zda byl splněn právní názor vyslovený Ústavním soudem ve zrušujícím nálezu, nesouhlasí ani s tím, že by její žádosti nebyly podány včas.

Žalovaná s podanou žalobou nesouhlasila a navrhovala její zamítnutí, odkazovala na odůvodnění rozhodnutí, poukázala na obstrukční charakter žádosti žalobkyně.

K projednání věci soud nařídil jednání, neboť žalobkyně svým podáním ze dne 22. 10. 2025 požadovala. K ústnímu jednání se však bez omluvy nedostavila, k jednání se nedostavila ani žalovaná. Za této situace tak soud vyhlásil rozsudek postupem podle ust. § 49 odst. 11 soudního řádu správního.

Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu (ust. § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s.ř.s.“), a o důvodnosti podané žaloby uvážil takto.

O žalobách žalobkyně s totožnou právní argumentací zdejší soud několikrát rozhodoval, proto soud na tyto rozsudky odkazuje, aniž by měl důvod svou rozhodovací praxi nějak měnit.

Soud tak odkazuje na odůvodnění rozsudku zdejšího soudu ze dne 22. srpna 2024, čj. 10 A 41/2024- 47, ve věci týchž účastníků (odst. 14 – 27 odůvodnění tohoto rozsudku):

„14. Podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii ten, kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani si nemůže zajistit poskytnutí právních služeb jinak (dále jen „žadatel“), má právo, aby mu Komora na základě jeho včasné žádosti určila advokáta k poskytnutí a) právní služby podle § 18a nebo b) právní služby podle § 18c. Žalovaná přitom uzavřela, že žalobkyně neprokázala splnění druhé podmínky, tedy že si nemohla zajistit poskytnutí právních služeb jinak, konkrétně pak ve smyslu § 18c odst. 3 nedoložila, že se neúspěšně pokusila zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů.

15. Podle § 18c odst. 3 zákona o advokacii platí, že nejde-li o poskytnutí právní služby na náklady státu podle § 23 odst. 3, je žadatel povinen v žádosti podle odstavce 2 doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů.

16. Soud proto zkoumal, zda žalobkyně žádala o poskytnutí právní služby na náklady státu podle § 23 odst. 3 již citovaného zákona. V takovém případě by po ní splnění sporné podmínky nemohlo být vyžadováno. Dle § 23 odst. 3 platí, že byl-li advokát určen podle § 18c k poskytnutí právní služby bezplatně a spočívá-li právní služba v zastoupení v řízení před orgány veřejné správy a v řízení před Ústavním soudem, hradí jeho odměnu stát podle právního předpisu upravujícího mimosmluvní odměnu, není-li stanoveno jinak. V ostatních věcech má advokát určený podle § 18c k poskytnutí právní služby bezplatně pouze nárok na poskytnutí náhrady podle stavovského předpisu. Ustanovení § 22 odst. 1 části věty za středníkem se nepoužije.

17. V dané věci není sporu o to, že žalobkyně požádala o úplatné poskytnutí právní služby, neboť vyplnila pro realizaci své žádosti formulář „Žádost o právní službu za úplatu pro fyzickou osobu“ a ani později v průběhu řízení o své žádosti netvrdila, a ani z obsahu jejích podání nelze dovodit, že by nárokovala právní službu bezplatnou. Nesporné je rovněž, že žalobkyně žádala o právní službu spočívající v zastoupení v řízení před Ústavním soudem, konkrétně za účelem sepsu ústavní stížnosti proti usnesení NSS č. j. 4 As 392/2023-25 z 18. 1. 2024. Ust. § 23 odst. 3 zákona o advokacii je však třeba vykládat tak, že odměnu advokáta hradí stát za předpokladu, že byl ustanoven k poskytnutí právní služby bezplatně; nepostačí, že účelem žádosti je zastoupení před Ústavním soudem. K tomu soud dodává, že poskytnutí právní služby za úplatu bylo do zákona o advokacii vtěleno až novelou – zákonem č. 349/2023 Sb., před 1. 1. 2024 zákon možnost požádat o ustanovení advokáta za úplatu nezakotvoval. Naposled citované ustanovení zákona o advokacii účinné do 31. 12. 2023 přitom znělo: „Byl-li advokát určen podle § 18c k poskytnutí právní služby spočívající v zastoupení v řízení před orgány veřejné správy a v řízení před Ústavním soudem, hradí jeho odměnu stát podle právního předpisu upravujícího mimosmluvní odměnu, není-li stanoveno jinak. V ostatních věcech má advokát určený podle § 18c pouze nárok na poskytnutí náhrady podle stavovského předpisu. Ustanovení § 22 odst. 1 části věty za středníkem se nepoužije.“ Soud je přesvědčen, že doplnění tohoto ustanovení o přísluvce „bezplatně“ má za následek, že je třeba při otázce hrazení odměny advokáta státem rozlišovat, zda se jednalo o žádost o určení advokáta za úplatu, či bezplatně. Pokud by zákonodárci nezáleželo na tom, zda se jednalo o úplatnou právní službu, nebo bezúplatnou, i přes novelu zavádějící úplatnou právní službu by ponechal dané ustanovení beze změny, a platilo by tak pro obě varianty.

18. Jinými slovy, pokud se jedná o určení advokáta dle § 18c zákona o advokacii za úplatu, náklady stát nenese. Ostatně dle § 23 odst. 5 účinného od 1. 1. 2024 platí, že byl-li advokát určen podle § 18c k poskytnutí právní služby za úplatu, hradí jeho odměnu klient podle právního předpisu upravujícího mimosmluvní odměnu, nedohodne-li se advokát s klientem jinak. I to podtrhuje závěr soudu o tom, že pokud žalobkyně požádala o poskytnutí právní služby za úplatu, nese náklady advokáta sama bez ohledu na to, zda šlo o žádost za účelem zastoupení před Ústavním soudem, a nedopadá na ni tak § 23 odst. 3 zákona o advokacii.

19. V kontextu výše řečeného tedy bylo pro určení advokáta za úplatu povinností žalobkyně splnit podmínku § 18c odst. 3 zákona o advokacii, tedy doložit bezúspěšné oslovení alespoň dvou advokátů. Ve světle žalobkynina případu se tato podmínka jeví jako logická. Určení advokáta žalovanou je až „krajní“ možností poté, co žadatel dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem a nemůže si zajistit poskytnutí

právních služeb jinak. Situace, v níž žadatel, který je schopen (zde navíc i ochoten) si právní služby advokáta zaplatit sám, avšak automaticky by se mohl obracet na žalovanou bez nějaké vlastní snahy si advokáta obstarat, by účel § 18 odst. 2 zákona o advokacii popírala.

20. Soud dodává, že již ve svém rozsudku č. j. 15 A 73/2021-31 z 29. 6. 2023 konstatoval: „Pokud ovšem žalobkyně, jak sama tvrdí, nežádala žalovanou o určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby, ale o určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu, bylo v souladu s § 18 odst. 2 zákona o advokacii její povinností prokázat, že si nemohla zajistit poskytnutí právních služeb jinak, tj. na smluvním základě. Této povinnosti žalobkyně nedostála. Pouhé uvedení jmen dvou advokátů, které před podáním žádosti údajně marně žádala o zastupování před Ústavním soudem, v žádosti je v tomto směru nedostatečné, neboť žalobkyně toto tvrzení zhola ničím nedoložila.“

21. Soud nepřehlédl, jakým způsobem žalovaná rozhodovala o obdobných žádostech žalobkyně v minulosti. Rozhodnutím č. j. 10.01-000405/23-002 z 30. 8. 2023 žalobkyni na základě její žádosti ze 4. 8. 2023 neurčila advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby, avšak určila jí advokáta Mgr. Romana Miřijovského za úplatu, a to za účelem podání ústavní stížnosti proti rozsudku NSS č. j. 2 As 56/2023-35 z 29. 5. 2023. Žalobkyně přitom ve své žádosti ze 4. 8. 2023 jména alespoň dvou advokátů neuvedla. V jiném svém rozhodnutí č. j. 10.01-000299/23-002 z 30. 6. 2023 žalovaná určila žalobkyni za úplatu advokáta Mgr. Jana Skotnicu za účelem dovolání proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 57 Co 109/2022-460, a to přesto, že žalobkyně ve své žádosti z 8. 6. 2023 sice uvedla jména dvou advokátů, které předtím bezúspěšně oslovila, avšak ničím toto své tvrzení nedoložila. Ostatně právě s odkazem na předchozí rozhodovací praxi žalované žalobkyně dovozuje, že v nyní řešené věci nebyla povinna doložit, že před podáním žádosti dva advokáty neúspěšně oslovila.

22. Je však třeba připomenout, že nyní posuzovanou žádost žalobkyně podala 4. 3. 2024, tedy dva měsíce poté, co vstoupila v účinnost nová právní úprava. Veškerá rozhodovací praxe žalované, na níž žalobkyně opakovaně odkazuje, se odehrála před nabytím účinnosti této novely, tedy za situace, v níž zatím nebyla právně zakotvena možnost určení advokáta za úplatu. Nelze zároveň přehlédnout, že nálezem sp. zn. Pl. ÚS 44/21 z 24. 1. 2023 Ústavní soud zrušil § 18c odst. 1 zákona o advokacii ve znění účinném do 31. 12. 2023. Byť se zrušující nález týkal zejména zkoumání majetkových poměrů žadatelů, je zjevné, že v roce 2023 v důsledku zrušení významného aspektu pro posuzování žádostí žadatelů o určení právních služeb a v důsledku absence právní úpravy pro určení advokáta za úplatu mohlo být pro žalovanou obtížné hledat přístupy k posuzování žádostí o určení advokáta jako placené právní služby, jak žalovaná ostatně sama připustila ve svém vyjádření k žalobě. Praxe žalované navíc nebyla jednotná: z výzvy k doplnění žádosti z 18. 10. 2023 vyplývá, že žalovaná žalobkyni vyzvala k doložení bezúspěšného oslovení dvou advokátů, avšak z již zmíněného rozhodnutí z 30. 6. 2023 naopak vyplývá, že po žalobkyni doložení tohoto tvrzení nepožadovala. V případě takového nejednotné rozhodovací praxe se proto nelze dovolávat legitimního očekávání v přístup žalované. To vše navíc za zásadní okolnosti, a to že od 1. 1. 2024 nabyla účinnosti právní úprava, která jednoznačně stanoví, jak soud vyloží výše, že v případě určení advokáta za úplatu je žadatel povinen doložit předchozí bezúspěšné obstarání jiných advokátů. Žalovaná přitom v napadeném rozhodnutí odkázala mimo jiné na § 18c odst. 3 zákona o advokacii, dle kterého správně po žalobkyni požadovala splnit tuto podmínku a uzavřela, že žalobkyně ji nesplnila. Je absurdní, aby se žalobkyně mohla důvodně dovolávat rozhodovací praxe správního orgánu (navíc nejednotné), kterou aplikoval před účinností zákona, jenž správný postup správního orgánu postavil najisto, a správní orgán podle tohoto zákona posléze začal postupovat.

23. Žalovaná nepochybně mohla na žalobkyniny argumenty v její žádosti a v jejím doplnění reagovat lépe. Žalobkyně totiž uvedla, že po nálezů Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 44/21 z 24. 1. 2023 se § 18 odst. 2 ani § 18c odst. 3 zákona o advokacii nezměnil, a odkázala rovněž na své již zmíněné rozhodnutí z 30. 8. 2023. Odůvodnění žalované však ještě ob stojí; uvedla, že „žadatelka nesplnila podmínky dle ust. § 18 odst. 2 ZoA a ust. § 18c odst. 3 ZoA, s nimiž by zákon o advokacii spojoval vznik práva na určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu a z toho důvodu nebylo žádosti žadatelky vyhověno.“ S ohledem na skutečnost, že nastal zásadní zlom v posuzování žádosti o určení právní služby za úplatu, resp. tento institut byl od 1. 1. 2024 formálně zaveden, a žalovaná dostatečně odkázala na relevantní ustanovení novelizovaného zákona o advokacii, dle nichž postupovala, a vyzdvihla, že žalobkyně žádala o placenou právní službu, nebylo její povinností vysvětlit, proč v některých dřívějších případech rozhodla jinak. Napadené rozhodnutí tak není nepřezkoumatelné, neboť i přes absenci explicitního vypořádání žalobkyniny argumentace napadené rozhodnutí jako celek na tyto argumenty věcně reaguje.

24. Žalovaná navíc neměla povinnost žalobkyni poučovat či vyzývat k tomu, aby svoji žádost doplnila, resp. doložila splnění podmínky v § 18c odst. 3 zákona o advokacii, a to i přes citovaný rozsudek městského soudu č. j. 14 A 76/2022-38 z 13. 12. 2023. V řízení o žádosti dle § 55a odst. 1 zákona o advokacii má totiž žalovaná postupovat ve věcech uvedených v § 18a až 18c podle správního řádu, nestanoví-li zákon o advokacii jinak, přičemž se nepoužijí § 13, § 15 odst. 4, § 18, § 35, § 36 odst. 3, § 37 odst. 3, § 41, § 45 odst. 2, § 47, § 49, § 51 odst. 2, § 80 až 93, § 100 až 129, § 131, § 133, § 137 až 139, § 152 a § 178 správního řádu. To dopadá také na posuzovanou věc. Zákon o advokacii žádnou zvláštní úpravu výzev k odstranění vad žádosti nebo k seznámení se s podklady před vydáním rozhodnutí neobsahuje a § 36 odst. 3, § 37 odst. 3 a § 45 odst. 2 správního řádu se neuplatní. Ke stejnému závěru dospěl NSS v rozsudku č. j. 7 As 217/2023-28 z 29. 2. 2024: „Žalovaná přitom neodstraňuje neurčitost či jiné vady žádosti, jako v běžném správním řízení (§ 55a odst. 1 zákona o advokacii). Žalované proto nelze vytýkat, že žádost stěžovatelky posoudila podle jejího obsahu a rozhodla o neurčení advokáta také z důvodu, že stěžovatelka nedoložila tvrzené odmítnutí poskytnutí právních služeb.“ Nebo v rozsudku č. j. 8 As 138/2021-30 z 28. 7. 2021, v němž s odkazem na § 55a zákona o advokacii NSS konstatoval, že „v řízení o určení advokáta [...] žalovaná nemá povinnost vyzývat žadatele k odstranění vad podání“. Shodný názor zastává – s výjimkou jednoho rozsudku zmíněného žalobkyní – i městský soud (srov. rozsudky č. j. 11 A 77/2023-69 z 9. 4. 2024, bod 38, č. j. 9 A 93/2022-61 z 27. 3. 2024, bod 37 a 38, č. j. 15 A 5/2023-36 z 12. 12. 2023, bod 21, nebo č. j. 17 A 93/2022-42 z 25. 7. 2023). Žalované proto nelze vyčítat, že nevyzvala žalobkyni k odstranění vad / doplnění její žádosti. Soud dodává, že žalobkyni muselo být již z části II. formuláře žádosti zřejmé, že je povinna uvést jména dvou advokátů, kteří jí odmítli právní službu ve věci poskytnout. Znění formuláře se přitom novelou zákona o advokacii od 1. 1. 2024 změnilo, neboť z žalobkyniných předchozích žádostí ze 4. 8. 2023 a 8. 6. 2023 je zřejmé, že v jejich části III. u položky „Jména dvou advokátů, kteří odmítli právní službu ve věci poskytnout“ je dodáno v závorce: „Nevyplňujte, žádáte-li o určení advokáta pro řízení před orgánem veřejné správy nebo řízení před Ústavním soudem“. Žádosti přitom refletovaly „staré“ znění zákona o advokacii, které nepočítalo s možností určení advokáta za úplatu. Žalobkyně však již vyplnila formulář nový, který byl přímo předepsán jako „Žádost o právní službu za úplatu pro fyzickou osobu“, v němž byl požadavek na uvedení dvou advokátů zcela zjevný a nevyplývaly z něj jakékoliv výjimky. Pokud si tedy žalobkyně na základě zákona účinného v době podání její žádosti nebyla vědoma, co vše má ke své žádosti doložit, musela si toho být vědoma nejpozději při vyplňování své žádosti.

25. Žalobkyně v žalobě vůbec netvrdí, že by podmínku § 18c odst. 3 zákona o advokacii splnila; uvádí toliko, že ji nebyla povinna splnit. Žalovaná přesto uvedla, že žalobkyně ke své žádosti předložila čestné prohlášení z 13. 3. 2024. Soud nepochybuje o tom, že toto čestné prohlášení předložila žalobkyně žalované. Při četnosti žádosti žalobkyně je však možné, že žalobkyně tento dokument zamýšlela přiřadit k jiné své žádosti. Ostatně sama žalobkyně v žalobě tvrdí, že toto čestné prohlášení nebylo součástí žádosti zde řešené. Soud proto pouze ve stručnosti uvádí, že pokud by snad žalobkyně pomocí tohoto čestného prohlášení tvrdila, že podmínky § 18c odst. 3 zákona o advokacii splnila, nebylo by možné s ní souhlasit. V čestném prohlášení z 13. 3. 2024 uvedla, že požádala 12. 3. 2024 Mgr. Michala Stafinského a Mgr. Lucii Brusovou o zastoupení ve věci kasační stížnosti pod sp. zn. 5 As 35/2024 formou SMS, přičemž Mgr. Stafinský jí odmítl služby poskytnout a Mgr. Brusová žalobkyni neodpověděla. NSS přitom v rozsudku č. j. 7 As 194/2023-41 z 10. 4. 2024 jednoznačně uvedl, že bylo „na stěžovatelce, aby dostatečně prokazatelným způsobem osvědčila, že ji jmenovaní advokáti skutečně odmítli, to se jí však nepodařilo. Nejvyšší správní soud tedy souhlasí se žalovanou a krajským soudem, že stěžovatelka nedoložila, že se neúspěšně pokusila zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů (§ 18c odst. 3 zákona o advokacii). Stěžovatelka sice v žádosti uvedla jména tří advokátů, avšak potvrzení o odmítnutí poskytnutí právní služby nedoložila ani u jednoho z nich. Uvedené vyvolává nemožnost vyhovění žádosti z důvodu nesplnění podmínky dle § 18c odst. 3 zákona o advokacii, tedy nedoložení potvrzením jména dvou konkrétních advokátů, kteří stěžovatelce odmítli poskytnout právní službu. Jelikož podmínky stanovené zákonem o advokacii musí být splněny kumulativně, již jen z tohoto důvodu nemohla být žádost stěžovatelky úspěšná (obdobně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2024, č. j. 7 As 217/2023-28).“ Nepostačí tedy pouze tvrdit jména bezúspěšně oslovených advokátů, ale je třeba i toto tvrzení doložit. V rozsudku č. j. 7 As 217/2023-28 z 29. 2. 2024 se NSS zabýval polemikou žalobkyně s významem slova „doložit“ a vyložil, že tento pojem znamená „přiložit doklad, prokázat něco dokladem, dosvědčit, podepřít určitou skutečnost. Požaduje-li zákon o advokacii doložení skutečnosti, že advokát odmítl poskytnout právní službu, znamená to, že nestačí, pokud žadatel označí advokáta, který mu měl odmítnout poskytnutí konkrétní právní služby. Tvrzení totiž nenabrazuje předložení důkazu o této skutečnosti.“ Doložit odmítnutí proto nelze ani pouhým prohlášením žalobkyně, že byla odmítnuta advokáty, neboť takové čestné prohlášení se vyznačuje takřka nulovou důkazní silou. Je třeba zdůraznit, že důkazní břemeno ohledně splnění podmínek pro vyhovění žádosti spočívá na žadateli (např. rozsudky NSS č. j. 2 As 99/2015-49 z 18. 8. 2015 nebo č. j. 2 As 17/2019-49 z 25. 8. 2020). Pokud žalobkyně nedisponovala potvrzením o odmítnutí poskytnutí právní služby ze strany oslovených advokátů, bylo na ní, aby buď předložila jiný důkaz o tom, že ji advokáti odmítli, nebo aby tvrdila a doložila mimořádné okolnosti, pro které nemohla dodat žádný důkaz o odmítnutí poskytnutí právní služby (srov. rozsudek NSS č. j. 7 As 194/2023-41 z 10. 4. 2024). Není přitom nutné předložit formální potvrzení, postačí pouze neformální vyjádření, např. zamítavá odpověď e-mailem, nereagování na e-mail s poptávkou právní služby, svědectví třetí osoby apod. (srov. rozsudek NSS č. j. 2 As 17/2019-49 z 25. 8. 2020).

26. Soud nakonec k žalobkynině námitce stran neústavnosti zákona o advokacii ve znění účinném od 1. 1. 2024 konstatuje, že jde o nepřípustný nový žalobní bod, neboť dle § 71 s. ř. s. platí, že rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body může jen ve lhůtě pro podání žaloby. Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno (oznámeno) 15. 4. 2024, a lhůta k podání žaloby, a tedy i rozšiřování žalobních bodů, jí skočila 15. 6. 2024 (srov. § 72 odst. 1 s. ř. s.). Tuto svoji argumentaci přitom ani v hrubých

obrysech nenastínila v žalobě ani jejím doplnění a nelze tak tento žalobní bod ztotožňovat s pouhým rozvinutím argumentace již dříve uplatněného žalobního bodu.

27. Soud si je ovšem vědom, že i bez výslovného návrhu žalobkyně sám zkoumá soulad zákona s ústavním pořádkem. Podle § 95 odst. 2 Ústavy přitom platí, že dojde-li soud k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem, předloží věc Ústavnímu soudu. Soud tedy alespoň stručně poznamenává, že Ústavní soud nálezem sp. zn. Pl. ÚS 44/21 z 24. 1. 2023 zrušil k 31. 12. 2023 § 18c odst. 1 zákona o advokacii ve slovech jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují, a. V bodě 52. nálezu uvedl, že „protiústavnost napadeného ustanovení neshledal v rozšíření bezplatné právní pomoci na určité typy řízení, ale v tom, že současně z poskytnutí právní pomoci paušálně vylučuje žadatele, kteří se nemohou právní pomoci domoci z jiných důvodů než příjmových a majetkových poměrů.“ Dle bodu 54. pak „Ústavní soud zároveň odložil vykonatelnost nálezu k datu 31. 12. 2023, aby tím vytvořil zákonodárci dostatečný časový prostor pro přijetí zákonné úpravy, která bude již ústavně souladná. Při nové zákonné úpravě bude také třeba, aby zákonodárce přihlédl ke znění ostatních ustanovení zákona o advokacii upravujících postup při určení advokáta Komorou k poskytnutí právní pomoci, která nebyla návrhem napadena, avšak s napadenou úpravou úzce souvisejí, zejména pak k ustanovení § 23 odst. 3.“ Soud neshledal, že je zákon o advokacii ve znění účinném od 1. 1. 2024 v rozporu s názorem Ústavního soudu. Zákonodárce z § 18c odst. 1 zákona o advokacii vyloučil podmínku žadatele o určení advokáta v podobě určitých majetkových a příjmových podkladů právě z důvodu, že dosavadní právní úprava omezila právo žadatelů obrátit se na žalovanou s žádostí o určení advokáta k poskytnutí právní služby pouze na případy odůvodněné příjmovými či majetkovými poměry, čímž bylo porušeno jejich právo na přístup k soudu garantované čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a právo na právní pomoc podle čl. 37 odst. 2 Listiny. Zakotvení možnosti ustanovit advokáta za úplatu je pak logickým dopadem odstranění předchozí protiústavní dikce, dle které se na žalovanou mohl obracet toliko žadatel, jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují, tedy žadatel nemajetný; novelou od 1. 1. 2024 je tak vytvořen právní rámec i pro „majetné“ žadatele, kteří logicky nemají nárok na bezplatnou právní pomoc, nýbrž pomoc za úplatu. Přirozeně proto Ústavní soud uložil zákonodárci upravit i ostatní ustanovení zákona o advokacii, která sice nebyla napadena ústavní stížností, ale judikovanou změnu musí reflektovat (například právě § 23 odst. 3), čemuž zákonodárce dostál. Soud tak protiústavnost zákona o advokacii ve znění účinném od 1. 1. 2024 neshledal, přičemž z důvodu opožděného žalobního bodu není jeho povinností se detailně zabírat jednotlivými argumenty, z nichž žalobkyně protiústavnost zákona dovozuje.“

Toto odůvodnění úplně vyčerpává žalobní argumentaci žalobkyně v tomto soudním řízení, není proto důvod, aby soud k tomuto odůvodnění něco doplňoval. Ani v tomto řízení žalobkyně netvrdí, že by shora uvedenou zákonnou podmínku splnila, stále pouze obecně napadá právní úpravu, s níž nesouhlasí, což již bylo několikrát správními soudy posouzeno.

Pokud žalobkyně poukazovala na nicotnost rozhodnutí z důvodu uvedení ust. § 18c zákona o advokacii ve výroku rozhodnutí, soud nic takového nezjistil. Toto ustanovení upravuje, jak žalovaná rozhoduje a proces podání žádosti a její náležitosti. Žádný rozpor, který žalobkyně namítá v žalobě, tak soud s ust. § 18 odst. 2 zákona o advokacii, který stanoví zákonné podmínky pro ustanovení advokáta, soud neshledává, neboť obě ustanovení právní normy upravují odlišné otázky.

Včasnost podání žádosti žalobkyně nebyla rozhodovacím důvodem pro rozhodnutí, ve dvou rozhodnutích byla pouze zmíněna pro úplnost, proto nemá smysl, aby soud tuto část žalobní argumentace rozebíral, neboť to nemá žádný vliv na zákonnost výroku napadeného rozhodnutí.

V dané věci tak soud uzavírá, že podanou žalobu nepovažuje za důvodnou, a proto ji zamítl (ust. § 78 odst. 7 s.ř.s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Vzhledem k tomu, že žalovanému státu – vykonavateli veřejné správy - tyto nevznikly nad míru obvyklou jeho běžné činnosti, soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Podle ust. § 104 odst. 3 písm. a) s.ř.s. v případě, kdy městský soud rozhodoval po zrušení rozhodnutí Nejvyšším správním soudem, je kasační stížnost nepřipustná, mimo situaci, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 10. prosince 2025

JUDr. Ladislav Hejtmánek, v.r.

předseda senátu